

(א) מנחת לט. ג' צ"ק סו: שבעות ט. כסותו דל: א) ועי' מעליד חוספות דיה ר"ס, ד) ועי' על הגליון פסחים א"ל, ח) נס"א: טומאות, ו) כ' מ"י וי"כ הכ"ל דהך ולרעה וכו' עד מאריך הו גליון, ו) ט"ל.

תורה אור השלם

1 וכל אשר יפלו עליו מים במתקו יקטא מכל בלי עץ או כגד או עור או שק כל בלי אשר יעשה מלאכה בקדש במים יקטא וקטא עד הערב וקטא: ויקרא יא לב 2 לא תלבש שעטנן צמר ופשתים יחדיו: דברים כב יא

גליון הש"ס

תוס' ד"ה שבו פמפא וכו' ולא בנעיים כדאית' בת"כ. ומפורש ג' נממני ר"פ"א דנעיים:

מוסף רש"י

מנין לרבות צמר גמלים כו'. דלמטמאין ננעיים (מנחות לט:). נוצה של עורים. קרי טוה לפי שלטו קך כשאר צמר (סו:).

רבינו הגנאל

ואסיקנא הדר ביה רבה מההיא ואיתוקמה דאביי. ואמר רב נחמן בר יצחק אהא דתנא דבי רבי ישמעאל הוהיל ונאמרו בגדים סתם ופרטין לכתוב באחד מהן צמר ופשתים אף כל צמר ופשתים.

במה מדליקין פרק שני שבת

מאו בגד. דכתיב צשרלים. או ריבויא הוא: דתניא ל"ג. דלא מתניתא היא היכי פליג עליה אביי ואמר מיבעיא ליה שלש על שלש הא תנא תני בהדיא שלשה על שלשה בשאר בגדים מניין אלא דרשא דרבא היא: **גלי רחמנא בנגעים.** דרבייה מן והבגד וה"ה לשרלים דכיון

דכתיב בהן בגד כי התם מיניה ילפינן צבנין אז: שרלים אין שמי וערב מוטמא בהן דבגד כתיב בהו ולא שמי ולא ערב: ואידך אי ס"ד. ורבא אמר לך על כרחיך לשלשה על שלשה בשאר בגדים אתא דלילו ג' על ג' צמר ופשתים צשרלים מנגעים יליף דלא נגעים חמירי לכתוב רחמנא האי ריבויא צשרלים ולשמוק מריבויא דהבגד בנגעים אלא לדרשא אחרימי אתא: **כעדשה.** ונגעים צעינן כגריס: מפיק מאידך. כלומר מוצא דלא מסבדת אידך תנא דפליג על שרלים: של עוים. קרי נוצה על סס שרלים צשרלים ג' על ג' דילמד קמוס מן המפורש אבל שלשה על שלשה צשרלים אית ליה בהו דליתרבו מלאו בגד: דדר ציה רבא מההיא. ואמר דתנא דבי רבי ישמעאל ורשב"א אמרו דבר אחד ולא ככזי אלא דלתרוייהו בשאר בגדים טומאת ג' על ג' ליכא שלשה על שלשה איכא: **ואיבעיא אימתא הא.** שמענא דסיפא לאו רבא אמרה אלא רב פפא אמרה לאוקמא תרוייהו תרי תנאי דרבי ישמעאל כהדדי ולמימר דמדה תנא דרישא דיש טומאת שרלים בשאר בגדים: ה"ג דרב פפא אמר אף כל לאסויי נלאים. אף כל דתנא דרישא דקאמר אף כל בגדים סתם אמר ופשתים לאו לפרושי בגדים סתומים דטומאה קא אחי דבשאר טומאה ודאי מוטמאו שאר בגדים דליתרבו מלאו בגד אלא לפרושי בגד האמור בכלאים סתם ובגד כלאים שעטנן וגו' הלכך לרב פפא א) לא מפיק האי תנא מילתיה דהאי תנא והך פירוקא דסיפא איהו אמרה ולא איתמר כדאמרת ליה אליבא דרבא דמפליג בין ג' על ג' לשלשה על שלשה אלא הכי איתמר רב פפא אמר לא מפיק האי תנא מאידך תנא דאף כל לאסויי כלאים דבי הוה מוקמינן ליה כרבא הוה נריך לפלוגי דכיון דאף כל לטומאת שרלים נמי אתא על כרחיך אף כל למעוטיניהו משלש על שלש כדון נגעים ואו בגד לרצויי שלשה על שלשה ואף על גב דלא חטמו שאר בגדים בנגעים דהא נתמעטו בתרי מינעוטי איתרבו צשרלים אבל לרב פפא לא מיבעי לן לפלוגי דכיון דאתרבו שאר בגדים לשרלים איתרבו לכל תורת אמר ופשתים בין לשלש בין לשלשה: **בהדיא כתיבי ציה.** אמר ופשתים לא תלכש שעטנן וגו':

לאמרי

חמור שכן מוטמא במשהו סבר ליה כרבי נתן דאמר כחתימת פי האמה מוטמא דחתימת פי האמה לא הוה פחות מכגריס והתם לעיל מיניה קאמר זב חמור משרץ שכן טומאה יולאה עליו מגופו ואי כעדשה הוה פחות מגריס ומחתימת פי האמה ליפרוך ב) מה לשרץ שכן מוטמא כעדשה ומייהו אי לא משמעתייה מסבדא אין להקשות דאיכא למימר דכעדשה שהיא עבה דתמרדד לה הוה רחבה טפי מגריס:

בניין רבבות צמר גמלים. וא"ת אמר גמלים אמאי לא הוה בכלל צמר ומה נריך ריבוי וי"ל דסתם צמר הוה של כבשים אבל של גמלים לא איקרי צמר אמר סתם אלא צמר גמלים וכן שאר צמר והואיל דיש להם שם לויי איצטרך ריבוי כדאמר באלו טרפות (מולין דף סב:)

אזוב ולא אזוב כחלית: **ונוצה ש"י עוים.** תימה מאי איצטרך ריבוי לנוצה של עוים הא כתיב שק בהדיא בקרא ושק הוה מדבר הבא מן העוים כדמוכח דפרק במה אשה (לקמן דף סד:)

ותיך ר"י דשק הוה מן השער"כ של עוים וההיא מיקרי שער ולא נוצה"כ ומן הדק דאיקרי נוצה עוים בגדים ולא שק"כ ועל שם שמורטין אותה כמו נוצה התרגולין קרי ליה נוצה ואור"י דכן משמע דפרק ראשית הגו (מולין דף קלז). דקאמר דראשית הגו אינו נוהג אלא צרחלים דאמר קרא ראשית גו לאנך ואיתא גיזה גיזה מגו ככשי יתחמם (איזו לא) ופריך התם ונילף גיזה גיזה מצבור ויהא נוהג אף בשוורים אמר קרא תמן לו ולא לשקו"כ ופריך נוצה של עוים ליחייב אלמא נוצה לא הוה בכלל שק"כ:

כו.

נפקא ליה מאו בגד דתניא בגד כו'. פירש צוקוטרוס דלא גרסינן דתניא דלאי ברייתא היא היכי פליג אביי ולאו פירכא היא דהא אביי מודה דלאו אתא לרבות שאר בגדים לאידך תנא דבי רבי ישמעאל כדאמר אביי גופיה בסמוך והיינו ההיא ברייתא גופיה דלקמן אלא שקיפיה רבא והא דקאמר לאביי האי או מאי עביד ליה היינו אליבא דרשב"א והיך תנא דבי רבי ישמעאל אלא לאידך תנא דבי ר' ישמעאל אתא או לרבות שאר בגדים אפי' שלש על שלש כדפריש' לעיל ולרבא דאמר לאידך תנא דבי רבי ישמעאל לא מרבה שאר בגדים אלא לשלשה על שלשה לא מפיק האי תנא דבי רבי ישמעאל מאידך וה"ו דהוה מצי למיבעיא הכא ורבא האי או להך תנא דבי ר' ישמעאל מאי עביד ליה דלא פליגי אביי ורבא אלא אליבא דרשב"א וכמו שדורש אביי כן נריך למדרש רבא אליבא תנא דבי ר' ישמעאל דהכא:

תלמוד לומר או בגד. תימה דלקמן דפרק במה אשה יולאה (דף סג:)

שבין מטמא בכעדשה. ורבא א"ע דפירכא גמורה היא לא חשיב ליה דלא הוה אלא גילוי מילתא בעלמא דגלי רחמנא בנגעים דג' על ג' קרוי בגד צמר ופשתים והוא הדין צשרלים והקשה ה"ר יעקב מקורבי"ל הקדוש ונימא ק"ו"ו [נהיך] מה שמי וערב דטהור צשרלים טמא בנגעים א' על ג' שטמא צשרלים אינו דין שטמא בנגעים ויש לומר דכלים יוכיחו שטמא צשרלים ולא בנגעים אף אני אביא ג' על ג' וכי תימא מה לכלים שכן אין מטמאין ואין נעשין אהל המת במחובר דג' על ג' נמי אין נעשה אהל כיון דלית ציה פותח טפח אי נמי שק יוכיח אי נמי בגד צבוע ובגד נכרי יוכיח שטמא צשרלים ואלא בנגעים כדאמר בת"כ וא"ת דהכא משמע דעדשה הוה פחות מכגריס ותימה לר"י צפסחים צריש אלו דברים (ד' סו:)

קאמר מצורע חמור מצעל קרי שכן טעון פריעה ופרימה אחרת בעל קרי האמה משמע דחתימת פי האמה לא הוה פחות מכגריס והתם לעיל מיניה קאמר זב חמור משרץ שכן טומאה יולאה עליו מגופו ואי כעדשה הוה פחות מגריס ומחתימת פי האמה ליפרוך ב) מה לשרץ שכן מוטמא כעדשה ומייהו אי לא משמעתייה מסבדא אין להקשות דאיכא למימר דכעדשה שהיא עבה דתמרדד לה הוה רחבה טפי מגריס:

בניין רבבות צמר גמלים. וא"ת אמר גמלים אמאי לא הוה בכלל צמר ומה נריך ריבוי וי"ל דסתם צמר הוה של כבשים אבל של גמלים לא איקרי צמר אמר סתם אלא צמר גמלים וכן שאר צמר והואיל דיש להם שם לויי איצטרך ריבוי כדאמר באלו טרפות (מולין דף סב:)

אזוב ולא אזוב כחלית: **ונוצה ש"י עוים.** תימה מאי איצטרך ריבוי לנוצה של עוים הא כתיב שק בהדיא בקרא ושק הוה מדבר הבא מן העוים כדמוכח דפרק במה אשה (לקמן דף סד:)

ותיך ר"י דשק הוה מן השער"כ של עוים וההיא מיקרי שער ולא נוצה"כ ומן הדק דאיקרי נוצה עוים בגדים ולא שק"כ ועל שם שמורטין אותה כמו נוצה התרגולין קרי ליה נוצה ואור"י דכן משמע דפרק ראשית הגו (מולין דף קלז). דקאמר דראשית הגו אינו נוהג אלא צרחלים דאמר קרא ראשית גו לאנך ואיתא גיזה גיזה מגו ככשי יתחמם (איזו לא) ופריך התם ונילף גיזה גיזה מצבור ויהא נוהג אף בשוורים אמר קרא תמן לו ולא לשקו"כ ופריך נוצה של עוים ליחייב אלמא נוצה לא הוה בכלל שק"כ:

עין משפט נר מצוה

עא א מיי פ"כ מהל' כלס הל' א ופ"כ הלכ' ב: עב ב מיי פ"א מהל' כלס הלכ' א:

תוס' ישנים

(א) וק"ק דהא רב פפא אמרה משמע ממש מילתא דרבא דאמר כ' לית ליה ג' על ג' ונראה דלרב פפא נמי לא מריבין שאר בגדים אלא דוקא ששה על שלשה והא דקאמר לאמרי כלאים נוחא ליה למנוקט כלאים דמילתא דפסקא דלמר ופשמיה דוקא: (ב) וי"ל דכשילוח מוטמא נפקא לן טמא שק מוטל טמא נפסד וכה"ל לכת למיפקר מה לשקן שכן מוטמא כעדשה דליכא למימר טמא מת יוכיח אבל אמר ופשמיה אמאי לא נעמי הכי טמא מת יוכיח דליפנין משרלים מנ"ש דבגד ועור ומייהו איכא למיפקר מה להך הוהו שכן שק מוטמא שק ופ"א כלס:

מוסף תוספות

א. בסמוך, למדרש יא בנ"ד במילתא אחריית, א"י לאו מתניתא היא אלא סבירא דרבא דהדיח הכי. ב. לקמן. ג. דתני 'מנין לרבות צמר רחיים'. ד. וכו' בה שלשה על שלשה לפי סברתו. ה. דאמר רבא מוטמא בהם משא"כ בשאר טומאות דעלמא. ו. וי"ל דאין ללפינן שרצים מיניהו. ז. מהשתא לא שייך למפרך מחומרא דשרץ. ח. מוט' ה"ל"ש. ט. כיון דליפנין צמר דתחוב בנגעים, וקרא סתמא כתיב צמר, מוט' ה"ל"ש. י. א. הגם, מוט' ה"ל"ש. יא. וישעיר ד', על ד' מוט' ה"ל"ש. יב. ומרבי ליה הכא מ"א בגד' לשיעור שלש על שלש, מוט' ה"ל"ש. יג. פ"י ללבושו ולא לשקו, יד. וישעיר ד', ד"ה ופ"ל, ו' למטוטי שאר בגדים מצויצות, רש"י, יז. תנא דבי ר' ישמעאל, רש"י.

הדר ביה רבא מההיא. ומשום שלא יחלוק ההוא תנא דבי רבי ישמעאל אהך הדר ציה מההיא דלעיל ולא מהך דהכא ואית ליה לרבא אף כל לאמרי שרלים וא"ת צריש יצמות (דף ד: וסו) היכי פריך הש"ס והא תנא דבי רבי ישמעאל לית ליה דרבא ההיא דהכף מין כנף מנא ליה דלית ליה הא רבא אית ליה דאף כל קאי אשרלים דאי לאו אף כל ה"א דמיירי גבי שרלים בכל בגדים ואו לג' על ג' אבל השתא דאמר אף כל אמר ופשתים אצטרך או לרבות שלשה על שלשה בשאר בגדים אבל שלש על שלש בשאר בגדים לא"ו וי"ל דהתם קאמר אליבא דרב נחמן בר יצחק דאמר אף כל לאמרי צינית" דהשתא ודאי"ל לית ליה דרבא דאיהו מחייב שאר מינים צינית: **א"כ הא דרב פפא ברורא היא.** תימה לר"י דצריש יצמות (גס ו' סו) משמע דלתנא דבי רבי ישמעאל אף כל לאמרי כלאים כי היכי דליהו אמר ופשתים מופנה למדרש

